

۱ عین الأصحّ و الأدقّ فی التعریب:

«مشکل کسانی که فکر بسته دارند این است که دهانشان پیوسته باز است!»

- ① مشكلة من لهم فكرٌ مغلقٌ أنّ فهم مفتوح دائماً!
② مشکل اذین فکرهم یغلق أنّ لهم لسانا دائماً ینطق!
③ إنّ المشکل لدن الذین فکرهم مغلقه أنّ لسانهم یتکلم دائماً!
④ إنّ مشكلة الذین فهم مفتوح دائماً هو أنه لیس لهم فکر مفتوح!

۲ عین المستثنی مختلفاً فی الإعراب:

- ① لم تنتشر الأمّ طعاماً لأولادها إلاّ الخبز!
② لم یذهب إلى عمله یوم أمس إلاّ هذا العامل!
③ ورت الأولاد أموالاً عن جدّهم المتوفی إلاّ الحدیقة!
④ ینتهی کلّ الشوارع إلى ساحة کبیره إلاّ هذا الشارع!

۳ عین الخطأ:

- ① ولا تحزن بمصیبة قد وصلت إليك: و بر مصیبتی که به تو رسیده است، محزون مشو.
② فأنت لا تعلم ماذا قد أخذ الله منه: زیرا تو نمی دانی که خداوند چه چیزی را از او گرفته است.
③ لا تحسد أحداً علی نعمة أعطاه الله: بر کسی به خاطر نعمتی که خداوند به او داده، حسادت نورز.
④ فأنت لا تعلم ماذا سیعطیک الله بدلها!: چه، تو نمی دانی پروردگارت چه چیزی را قرار است به تو بدهد!

۴ عین الأصحّ و الأدقّ فی الجواب التعریب:

«وقتی از پزشک پرسیدم: وضع این بیمار را چگونه می بینی؟ جواب داد: او را در شرف شفا یافتن می بینم!»

- ① عندما سألت الطیب: کیف تری حالة هذا المریض؟ أجاوب: أراه علی وشک الشفاء!
② حین كنت سألت طیباً: کیف تنظر إلى وضع المریض؟ أجاوب: لا أراه إلاّ فی حالة شفاء!
③ لثما كنت سألت من الطیب: کیف رأیت أوضاع هذا المریض؟ قال فی الجواب: رأیته فی حال شفاء!
④ حینما سألت من طیب: کیف كنت تنظر إلى حال المریض؟ قال الجواب: لا أراه إلاّ علی وشک الشفاء!

۵ «..... البضائع..... فالتاس طلبوا من الحكومة أن.....!» عین المناسب للفرغات:

- ① قيمة / یزاد / تقللها
② ثمن / کثرت / تمررها
③ أسعار / ارتفعت / تخفضها
④ نقود / یرتفع / تمنعها

۶ عین المستثنی یختلف:

- ① لا تنساقط من أعیننا إلاّ دموع الفرح!
② لا یحملنا الله شیئاً إلاّ ما لنا طاقة به!
③ كان الناس یمشون بسرعة إلاّ من فی رجه ألم!
④ ذکریاتی من آیام سفری کلها جمیلة إلاّ واحدة منها!

۷ عین الخطأ:

- ① تجری مباح الشلال من الأعلى إلى الأسفل متالیة: آب های آبشار از بالا به پایین پشت سر هم جاری می شوند!
② رائحة ماء المستنقع کرهه لآته لا یتحرک: بوی آب مردابها ناخوشایند است، زیرا حرکت نمی کند!
③ لا عجب فی أن تُوجّل أعمالنا الحسنة: هیچ تعجیبی نیست که در کارهای خوبمان عجله کنیم!
④ لا یغرق فی المدح و الذم إلاّ الأحمق: فقط احمق در ستودن و مذمت کردن اغراق می کند!

۸ ما هو الصّحیح عن إعراب المستثنی؟

«لا یقال إلاّ.....»

- ① الحقّ
② حقّ
③ حقّاً
④ الحقُّ

۹ عَيْنُ أَسْلُوبِ الْإِسْتِنَاءِ فِي الْعِبَارَاتِ التَّالِيَةِ:

۱ يجيدُ كُلُّ الطَّلَابِ قِرَاءَةَ التُّصُوصِ الْعَرَبِيَّةِ إِلَّا سَعِيدًا.

۳ فَكَانَ الْعُقَادُ لَا يَرَى الْجَمَالَ إِلَّا الْحَرِيَّةَ.

۱۰ عَيْنُ الْمُسْتَثْنَى مِنْهُ مَحذُوفًا:

۱ كُلُّ شَيْءٍ يَرْخَصُ إِذَا كَثُرَ إِلَّا الْأَدَبَ.

۳ لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ إِلَّا الْمُؤْمِنُونَ.

۱۱ عَيْنٌ مَا فِيهِ أَسْلُوبُ الْإِسْتِنَاءِ دُونَ الْحَصْرِ:

۱ كلاهما لا يكون إلا لطفل أو مريض.

۲ ما قرأتُ آثاره إلا ديوانه.

۴ لا يستغفرُ للذنوب إلا التادم.

۱۲ عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي قِرَاءَةِ الْكَلِمَاتِ:

كُلُّ وَعَاءٍ يَضِيقُ بِمَا جَعَلَ فِيهِ إِلَّا وَعَاءَ الْعِلْمِ فَأَنَّهُ يَتَسَّعُ بِهِ

۱ كُلُّ وَعَاءٍ

۲ يَضِيقُ - بِمَا

۳ جَعَلَ فِيهِ

۴ إِنَّهُ يَتَسَّعُ

۱۳ عَيْنُ الْمُتَضَادِّ أَوْ الْمُتَرَادِفِ فِي هَذِهِ الْعِبَارَةِ: «بَعْضُ الْأَشْخَاصِ يَلْجَأُونَ إِلَى إِسْتِفَادَةِ الْأَدْوِيَةِ لِتَقْلِيلِ آلامِهِمُ الْجَسْمِيَّةِ وَالنَّفْسِيَّةِ دُونَ الْإِنْتِبَاهِ إِلَى مُضَرَّاتِ تِلْكَ الْأَدْوِيَةِ فَكَثِيرٌ مِنْهَا يَعْمَلُ عَلَى زِيَادَةِ نِسْبَةِ الْمَوَادِّ غَيْرِ الْمَسْمُوحَةِ فِي الْجِسْمِ.»

۱ الْجِسْمِيَّةِ - النَّفْسِيَّةِ

۲ الْإِسْتِفَادَةُ - الْإِنْتِبَاهُ

۳ مُضَرَّاتٌ - غَيْرِ الْمَسْمُوحَةِ

۴ تَقْلِيلٌ - زِيَادَةٌ

۱۴ «..... الْعَوَائِلُ أَوْلَادُهُمْ أَسْمَاءٌ..... وَلَهُمْ ذِكْرِيَاتُهُمْ الْخَاصَّةُ عَنْهَا» أَكْمَلِ الْعِبَارَةَ بِالْجَوَابِ الصَّحِيحِ:

۱ يُسْمُونَ - تَحِبُّهَا

۲ تُسَمَّى - نَحِبُهَا

۳ تُسَمَّى - يَحِبُّونَهَا

۴ يُسَمَّى - يَحِبُّونَهَا

۱۵ عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي تَرْجُمَةِ الْعِبَارَاتِ:

۱ مَا اعْتَمَدَ الْعُقَادُ إِلَّا عَلَى نَفْسِهِ لِأَنَّ أَسْرَتَهُ مَا اسْتَطَاعُوا أَنْ يَرْسَلُوهُ إِلَى الْقَاهِرَةِ لِتَكْمِيلِ دِرَاسَتِهِ. عَقَادُ تَتَهَا بِرُخُودِشِ اعْتِمَادِ كَرْدِ چُونِ بَرَايِ اِدَامَه تَحْصِيلِشِ بَا خَانَوَادِهَ اشْ بِه قَاهِرَه فَرَسْتَادِه شُد.

۲ مِنَ الْجَدِيدِ ذَكَرَ أَسْمَاءَ الْأَشْخَاصِ الَّذِينَ شَارَكُوا فِي تَأْلِيفِ هَذَا الْكِتَابِ فِي مَقْدَمَتِهِ. شَائِسْتَه اسْتِ كِه نَامِ هَايِ اِفْرَادِي كِه دَر تَأْلِيفِ اَيْنِ كِتَابِ مِشَارَكْتِ دَاشْتِه اِنْدِ دَر مَقْدَمَه اَنْ ذَكَرْ شُود.

۳ شَرِبْتُ ثَلَاثَةَ أَكْوَابٍ مِنَ الْحَلِيبِ يُغْنِينِي عَنِ الْكَالْسِيَوْمِ الَّذِي نَحْتَاجُهُ فِي الْجِسْمِ. نَوْشِيدِنِ يَكِ سَوْمِ فَنجَانِ شِيرِ مَا رَا اَزِ كَلْسِيَوْمِ مَوْرِدِ نِيَازِ بَدَنْمَانِ بِي نِيَازِ مِي كِنْدِ.

۴ جَاءَ أَصْدِقَائِي كُلُّهُمْ إِلَى حَفْلَةِ عِيدِ مِيلَادِي إِلَّا وَاحِدًا مِنْهُمْ. دُوسْتَانِ بِه جِزِ يَكِي اَزِ اَنَهَا بِه جِشْنِ تُولدِ مِي آينْدِ.

۱۶ عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي التَّرْجُمَةِ:

۱ كَانَ الْعُقَادُ لَا يَرَى الْجَمَالَ إِلَّا الْحَرِيَّةَ. عَقَادُ زِيَايِي رَا جِزِي اَزِ اَزَادِي مِي دِيدِ.

۲ الطُّيُورُ تَبْنِي عَشَّهَا فِي مَكَانٍ بَعِيدٍ عَنِ الْحَيَوَانَاتِ الْمَفْتَرَسَةِ. بِرِنْدَاگَانِ لِاَنَه شَانِ رَا دَر جَايِي دُورِ اَزِ حَيَوَانَاتِ دَرْنَدِه مِي سَاخْتِنْدِ.

۳ أحياناً ترى مشاهد مرعبة في حياتنا فهي أصبحت قسماً من الحقائق القاسية. هَمِيْشِه صَحْنَه هَايِ تَرَسَاگِي دَر زَنْدَگِي مَانِ مِي بَيْنِمِ، اَيْنِ صَحْنَه هَا جِزِي اَزِ حَقِيْقَتِ هَايِ دِلْخِرَاشِ شُدِه اسْتِ.

۴ أَضَافَ الْعُقَادُ أَكْثَرَ مِنْ مِئَةِ كِتَابٍ إِلَى الْمَكْتَبَةِ الْعَرَبِيَّةِ فِي الْمَجَالَاتِ الْمَخْتَلِفَةِ. عَقَادُ بِيْشِ اَزِ صَدِ كِتَابِ دَر زَمِيْنَه هَايِ مَخْتَلِفِ بِه كِتَابْخَانَه عَرَبِي اَفْرُودِ.

۱۷ عَيْنُ الْمُسْتَثْنَى مِنْهُ مَحذُوفًا:

۱ مَا رَأَيْتَ فِي السَّمَاءِ الْمَاطِرَةَ الْكَوَاكِبَ إِلَّا وَاحِدًا مِنْهَا!

۲ نَسْتَشِيرُ أَصْدِقَانَنَا حَوْلَ مِشَاكَلِنَا إِلَّا الْجِهَالَ!

۳ مَا أَنْشَدَ الشَّاعِرُ إِلَّا قَصِيدَةً رَائِعَةً فِي مَدْحِ الرَّسُولِ (ص)!

۴ لَمْ يُشَجِّعِ الْمَدِيرُ مَوْطِفِيهِ إِلَّا الْوَلَاتِقِينَ مِنْهُمْ!

۱۸ عَيْنُ الْخَطَأِ فِي صَبْطِ حَرَكَاتِ الْكَلِمَاتِ:

۱ اَلْعُقَادُ اَدِيْبٌ وَ صُحْفِيٌّ وَ مُفَكِّرٌ وَ شَاعِرٌ مِصْرِيٌّ.

۲ اَنَا وَاثِقٌ اَنَّ كُلَّ كَاتِبٍ قَدْ وَصَفَ نَابِلِيُونَ بِاَوْصَافٍ لِاَنْتِشِبِه اَوْصَافِ الْاٰخَرِيْنَ.

۳ لَا يُمْكِنُ اَنْ تَبْلُغَ تَجْرِبَةُ الْفَرْدِ الْوَاحِدِ اَكْثَرَ مِنْ عَشْرَاتِ السَّنِيْنَ.

۴ مَا اسْتَطَاعَتْ اَسْرَتُهُ اَنْ تُرْسِلَهُ اِلَى الْقَاهِرَةِ لِتَكْمِيْلِ دِرَاسَتِهِ.

۱۹ عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي الْمُتَرَادِفِ وَالْمُتَضَادِّ:

۱ يَبْنِي = يَكْبُرُ

۲ أَنْفَعُ ≠ أَهَمُّ

۳ أَصْبَحَ ≠ صَارَ

۴ اَلْعِنَايَةُ = اَلْاِهْتِمَامُ

۲۰ عَيْنُ الْخَطَأِ وَفْقَ اَسْلُوبِ الْاِسْتِنَاءِ:

۱ لَنْ يَكُونَ إِلَّا خَاشِعًا فِي طَاعَةِ رَبِّهِ!

۲ لَنْ اَسْتَشِيرَ فِي اُمُورِي اِلَّا عَاقِلًا مُؤْمِنًا!

۳ لَمْ يَبِيقْ لَنَا وَاجِبٌ اِلَّا الْوَفَاءُ بِالْعَهْدِ!

۴ لَمْ يَكُنْ لِلْاِنْسَانِ وَاجِبٌ اِلَّا الْاِجْتِهَادُ!

٢١ عَيْنِ الصَّحِيحِ عَنِ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ وَ الْمَحَلِّ الإِعْرَابِيِّ:

«هُمْ يُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ مُتَوَكِّلِينَ عَلَيْهِ أَمْلِينَ فَوْزَهُمْ.»

- ١ يُجَاهِدُونَ: فعل مضارع، مزيد ثلاثي (باب إفعال)، مجهول / خبر
٢ الله: اسم، مفرد، مذكر، معرفة / خبر

٢٢ عَيْنِ العبارة التي لا يوجد فيها متضاداً أو مترادف:

- ١ نرى في حياة العظماء الحرّية و النشاط.
٢ كانت ظروف حياته صعبة فهو إختار طريقة قاسية للإستمرار في الحياة

٢٣ عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي أَسْلُوبِ الإِسْتِنَاءِ:

- ١ ما وجدت في مكتبة قرب بيتي إلا كتابان علميان!
٢ لم يعزم على مواصلة الطريق إلا صديقيك التاجحين!

٢٤ عَيْنِ «إِلَّا» لِلْحَصْرِ وَ الأَخْتِصَاصِ:

- ١ إِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلاَّ إِبْلِيسَ.
٢ لَيْسَ لِلْمُجَاهِدِينَ سِلاَحٌ إِلاَّ الإِيمَانُ بِاللَّهِ.

٢٥ عَيْنِ ما فيه تناسبُ الأسئلة و الأجوبة:

- ١ بينما كنتُ أَمْشى رأيتُ حادثاً في الشَّارع. (أين رأيتُ حادثاً؟)
٢ الزُّرافة بكما ليست لها أحوالٌ صوتية. (لماذا ليست للزُّرافة أحوال صوتية؟)

٢٦ عَيْنِ جملةً تَخْتَلِفُ فِي أَسْلُوبِ البَيانِ :

- ١ ما كان الطُّلابُ يَسْتَمْعُونَ إلى كَلامِ مُعَلِّمِ عِلْمِ الأَحْياءِ إِلاَّ الطَّالِبُ النَّادِمَ.
٢ لا أَحِبُّ أَنْ أَكْتُبَ إِلاَّ إِِنْشَاءَ تحت عنوان «في مَحْضَرِ المُعَلِّمِ.»

٢٧ عَيْنِ ما فيه التأكيدُ أَقل:

- ١ لا تُحاول إِلاَّ لِإِكْتِسَابِ المِجْدِ وَ التَّقَدُّمِ. ٢ لا أَقيمُ الصَّلَاةَ إِلاَّ لِقَرَبِ الله تَعَالَى.
٣ لا ينام القيل إِلاَّ ثلاث أو أربع ساعات. ٤ لا تخشى الطَّالِبَاتِ من شيء إِلاَّ من ذنِبِهِنَّ.

٢٨ عَيْنِ العبارة التي حذفت فيها المُسْتَنْتَنِي مِنْهُ.

- ١ لَيْسَ لَنَا سِلاَحٌ إِلاَّ سِلاَحُ العِلْمِ وَ العَمَلِ.
٢ ما شاهدوا الأَطْفالَ فِي الحَدِيقَةِ إِلاَّ طِفْلاً واحداً.

٢٩ عَيْنِ الأَخْطَأُ فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الكَلِمَاتِ:

- ١ لَقَدْ أَذَيْتُ فَرِيضَةَ الحَجِّ فِي السَّنَةِ المَاضِيَةِ مَعَ أُسْرَتِي.
٢ هل سَنَصِلُ مُتَأَخِّرِينَ إِلى الحَفَلَةِ؟

٣٠ ما هي العبارة التي قد حذفت المستثنى منه فيها؟

- ١ ما قرأتُ إِلاَّ المِصَادِرَ.
٢ لَمْ يُواصِلِ العَقَّادُ دِرَاسَتَهُ فِي المَدْرَسَةِ الثَّانَوِيَّةِ.

٣١ عَيْنِ أَسْلُوبِ الحِصْرِ فِي الإِسْتِنَاءِ:

- ١ لا نُشاهِدُ فِي طَرِيقِنَا إِلى المَدْرَسَةِ أَحداً إِلاَّ أَحْمَدَ وَ حَسِيناً.
٢ لَمْ يَحْضُرِ الطُّلابُ فِي حَفَلَةِ مِيلادِ صَدِيقِهِمْ إِلاَّ سِتَّةٌ مِنْهُمْ.

٣٢ عَيْنِ الصَّحِيحِ لِلْفِراغِ:

«لَمْ يُسَلِّمْ عَلَيَّ الرُّجُلُ العِجُوزَ أَحَدٌ إِلاَّ»

- ١ طِفْلَيْنِ صَغِيرَيْنِ. ٢ الأَوْلادُ المُشاعِبُونَ

- ٢ مُتَوَكِّلِينَ: اسم مفعول، جمع مذكر سالم، نكرة / حال
٣ آملين: اسم فاعل، جمع مذكر سالم، نكرة / حال

٢ قَطَعَ الرُّجُلُ كَلامَ صَدِيقِهِ وَ واصلَ طَريقَهُ.

٣ أَصْبَحَ البَشَرُ باحثاً فِي العِلْمِ الحَدِيثَةِ فَصارَ مُتَقَدِّماً فِي جَمِيعِ المِجالِاتِ العِلْمِيَّةِ وَ غيرِ العِلْمِيَّةِ.

- ٢ لا يدخل الجنة يوم القيامة إِلاَّ المُؤْمِنينِ المِخلصين!
٣ قد تكلمتُ الأُمُّ عن جَمِيعِ ذِكْرِياتِها إِلاَّ ذِكْرِياتِ أُسْرَتِها!

- ٢ لا يُسْمَعُ مِنْ بَيْتِ جيراننا إِلاَّ أَصواتُ الطُّيورِ.
٣ لا يُفَكِّرُ الشَّبَابُ بِعاقِبَةِ أَعْمالِهِمْ إِلاَّ الأَدِينُ يَهْتَمُّونَ بِكَسْبِ التَّجارِبِ.

- ٢ العُربُ تُعرِفُ من أنكرت و العِجمُ. (هل تُعرِفُ من أنكر؟)
٣ طيسفون الواقعة قُربَ بغداد كانت عاصمة الساسانيين. (أين وقعت عاصمة الساسانيين؟)

- ٢ ما سَمِعَ الطُّالِبُ المُشاعِبُ إِلاَّ إِِنْشاءَ زَميلِهِ.
٣ لا يُساعدُ المُعَلِّمُ عَلَيَّ كِتابَةَ الإِنْشاءِ إِلاَّ الطُّالِبُ المُتَنَبِّهُ.

- ٢ أَلِیومَ ما قَرَأْتُ إِلاَّ الصَّحِيفَةَ الرِّياضِيَّةَ.
٣ لا تَمْلِكُ مِيراناً غالياً إِلاَّ الأَخلاقُ الحَمِيدَةُ.

- ٢ الأَحْجاجُ يَزْكُونُ الطَّائِرَةَ لِلذَّهابِ إِلى مَكَّةَ المُكْرَمَةِ.
٣ هُنَاكَ مُوظَّفٌ أَعْرِفُهُ قَدْ حَفِظَ كُلَّ القُرْآنِ الكَرِيمِ.

- ٢ كُلُّ عَيْنٍ باكِتَةٌ يَوْمَ القِيامَةِ إِلاَّ ثلاثُ عَينٍ.
٣ يُغْفِرُ اللهُ الذُّنُوبَ إِلاَّ الشُّرْكَ بِاللَّهِ.

- ٢ لا يُسْتَفْعَى بِهذهِ القِدرَةِ حِوايَ إِلاَّ الخَفَاشُ.
٣ مَنْ عَمِلَ سَئِئَةً فلا يَجْزِي إِلاَّ مِثْلُها.

- ٢ بَنَتانِ جَميلتانِ ٣ شابٌ

۳۳ عین ما فيه أسلوب الإختصاص:

۱ كل نعيم زائل إلا نعيم أهل الجنة.

۳ ما حضر المسؤولون في المدرسة إلا المدير.

۳۴ عین «المُستثنى منه» جاءت جُملةً لوصفه:

۱ مدح الشاعر الحكّام الظالمين إلا واحداً منهم نسي اسمه.

۳ قُمتُ بتجميع فطراتٍ تنزلُ من الكأسِ إلى الأسفلِ إلا فطرتين.

۳۵ ما هو المفهوم الأُقرب للعبارة: «قُرب كتابٍ يجتهدُ القارئُ في قراءته ثم لا يخرجُ منه بفائدة.»

۱ ليست لبعضِ الكُتبِ أيُّ فائدةٍ للقارئ.

۳ لا فائدةٌ للكتابِ إلا إذا اجتهدَ القارئُ في قراءته.

۳۶ ما هو المفهوم الصّحيح للعبارة:

«إنَّ التَّحديداً في اِختيارِ الكُتُبِ كالتَّحديدِ في اِختيارِ الطَّعامِ، كلاهُما لا يَكُونُ إلا لطفِلاً أو مريضاً.»

۱ عَلينا أن نُحدِّد ما نريد أن نقرأه من الكُتبِ.

۳ لا يَجِبُ تحديداً الكُتُبِ التي نريد أن نقرأها.

۳۷ عین أسلوب الاستثناء معناه الحصر:

۱ ما اهتم هذا الفيزيائي في كشف هذه المادة بالآخرين إلا عالماً واحداً!

۳ لا يَمُنحُ المُحسنُ ثروته لكلِّ من يدعى أنه يحتاج إليها إلا أسرته!

۳۸ عین ما فيه الحصر:

۱ لا يقدر أحدٌ صعود الجبل المرتفع إلا الإنسان القوي!

۳ لا تُنقلُ إلى موقفٍ تصليح السيارتِ إلا سيارَةٌ معطلة!

۳۹ عین العبارة التي ليسَ فيها أسلوب الحصر:

۱ لم يتعجب من أقوال التلاميذ إلا المدير.

۳ لا يُسمعُ من بين أشجار الغابة إلا صوت البُلبُل.

۴۰ عین الصّحيح في تعيين أسلوب الجملة:

۱ لا تتذكّر من أيام الدّراسة إلا نصائح معلّمين القيمة: أسلوب استثناء

۳ لا تحسب أعمالك خيراً إلا ما ينفع الناس: أسلوب حصر

۴۱ عین الفاعل محصوراً:

۱ كلُّ شيء يَرُخّص إذا كثرُ إلا الأدب.

۲ ما فازوا في الامتحان إلا علياً و صديقه.

۳ لا يبيأس من روح الله إلا القوم الكافرون. ۴ لا أتذكّر صورة أحدٍ من زملائي إلا أحمد.

۴۲ عین ما فيه أداة الإستثناء:

۱ أيها الطلاب ألا كلُّ شيء غير الله باطل!

۳ عاهد الطلاب أستاذهم على ألا يكذبوا!

۴۳ عین أسلوب الحصر:

۱ لا يحصل الإنسان على أماله إلا من يجتهد كثيراً.

۳ ليست الحياة في هذه الدنيا إلا خيالاً عارضاً.

۴۴ عین «إلا» بمعنى «فقط»:

۱ أصدقائي ما اشتروا تلك الملابس من أصفهان إلا واحداً منها.

۳ يا تلاميذي لا أسأل في الحياة شيئاً إلا معرفة نفسي.

۲ لاعاصم اليوم من أمر الله إلا من رحم.

۴ ما سافر الطلاب إلا الفائزين في الامتحان.

۲ إذا واجهت عجزاً فسلم عليه إلا من كان بعيداً عنك لا يسمعك.

۴ شاهدت أصدقائي القدماء إلا أربعة منهم.

۲ جميع الكُتب مفيدة للإنسان.

۴ بعض الكُتب تفيد القارئ حتى إذا لا يجتهد القارئ في فهم عباراتها.

۲ لا يجوز قراءة الكُتب للأطفال أو المرضى.

۴ التَّحديد في اِختيارِ الكُتُبِ و الطَّعامِ لا يجوز للأطفال و المرضى.

۲ لم تُضعف المشاكل عزم التلميذ في أداء جميع واجباته إلا الأخير!

۴ لم يكن هدف نوبل من اختراع الديناميت إلا الإعمار و البناء!

۲ ما نال هذا الشاعر الجوائز بعد إنشاده إلا جائزة ثمينة!

۴ لا تشتري الفاكهة اليوم إلا نوعاً واحداً منها و هو التفاح!

۲ ما راقبت الأم أعمال أولادها إلا لعينهم الكثير.

۴ ما تعرّف على حقيقة الحياة إلا صاحب الأخلاق الحسنة.

۲ لا يثور ضد الظلم و الظالمين في العالم إلا المؤمنون: أسلوب استثناء

۴ لن يبدل شأنك في النهاية إلا ما يسبب تقدّمك: أسلوب حصر

۲ على الناس ألا يحكي الآخرين طول حياته!

۴ ما كانوا إلا خاشعين في طاعتهم في الحياة!

۲ هؤلاء الطالبات ما عملن عملاً مهماً إلا مشاهدة مباراة كرة اليد.

۴ ما شاهد الرجال شيئاً في الغابة إلا أشجاراً باسقة.

۲ لا يمتنع بالقدرة على الطيران بسرعة في الليل إلا الخفافيش.

۴ ما فازت في إمتحانات آخر السنة أحد إلا طالبتين.

٤٥ عَيْنِ (إِلَّا) مَاجَاءَتِ لِلحَصْرِ:

- ١ أَحْسَنَ هَذَا الأَدِيبِ إِلاَّ التَّعَبَ وَ الكَدْحَ!
٢ لا يَنَالُ العِزَّةَ وَ الكِرَامَةَ إِلاَّ الصَّادِقُونَ فِي أَعْمَالِهِمْ!

- ٢ ما كانت هذه المسألة إِلاَّ أمرَ بَسِيطًا!
٤ لَمْ نَشَاهِدْ فِي حَفْلَةِ نِهَايَةِ السَّنَةِ إِلاَّ طَالِبِينَ إِثْنَيْنِ مَنَّا!

٤٦ عَيْنِ الحَصْرِ وَالاختصاص:

- ١ كُلُّ وَعَاءٍ يَضِيقُ بِمَا جُعِلَ فِيهِ إِلاَّ وَعَاءَ العِلْمِ.
٢ وَ لا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِ إِلاَّ بِمَا شَاءَ.
٣ لا إِلَهَ إِلاَّ اللهُ.

- ٢ وَ لا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِ إِلاَّ بِمَا شَاءَ.
٤ إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَانٌ إِلاَّ مَنِ اتَّبَعَكَ.

٤٧ عَيْنِ المُسْتَنَتِي مَحْصُورًا:

- ١ لَنْ نُعِيدَنَّا فِي الحَيَاةِ إِلاَّ مَا نَزَرُوعُهُ.
٢ لَمْ يُذَكِّرْ أَحَدٌ عِنْدَ المَشَاكِلِ إِلاَّ اللهُ.
٣ لا تَسْمَعُ الأُمَّهَاتُ بِالأَذْهَابِ إِلى السُّفْرَةِ إِلاَّ أُمِّي.

- ٢ لَمْ يُذَكِّرْ أَحَدٌ عِنْدَ المَشَاكِلِ إِلاَّ اللهُ.
٤ لَمْ يَكُنْ لِلأَنْبِيَاءِ هَدَفٌ إِلاَّ إِرشادِ النَّاسِ.

٤٨ عَيْنِ ما فِيهِ التَّأكِيدُ أَكْثَرُ:

- ١ وَ ما مُحَمَّدٌ إِلاَّ رَسولٌ قَدْ جَاءَ مِنْ قَبْلِهِ رُسلٌ.
٢ ما جاء الى المدرسة إِلاَّ هَذَا الطَّالِبُ.
٣ كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلاَّ وَجْهَهُ.

- ٢ ما جاء الى المدرسة إِلاَّ هَذَا الطَّالِبُ.
٤ لا يَنْجَحُ فِي هَذِهِ الحَيَاةِ إِلاَّ المَجْدُونَ.

٤٩ عَيْنِ الأَخْطَأُ فِي صَبْطِ حَرَكَاتِ الكَلِمَاتِ:

- ١ لا نَشَاهِدُ فِي حَيَاتِهِ إِلاَّ التَّشَاطُ عَلَى رُغْمِ ظُرُوفِهِ الفَاسِيَةِ.
٢ قُرْبَ كِتَابٍ يَجْتَهِدُ القَارِئُ فِي قِرَاءَتِهِ ثُمَّ لا يَخْرُجُ مِنْهُ بِفائِدَةٍ.
٣ إِذَا وَقَعَ نَظَرُ الدَّلَافِينَ عَلَى سَمَكَةِ الفِرْشِ تَتَجَمَّعُ بِسُرْعَةٍ حَوْلَهَا.

- ٢ قُرْبَ كِتَابٍ يَجْتَهِدُ القَارِئُ فِي قِرَاءَتِهِ ثُمَّ لا يَخْرُجُ مِنْهُ بِفائِدَةٍ.
٤ مَنْ رَأَى مِنْكُمْ أَحَدًا يَدْعُو إِلى التَّفْرِيقِ، فَهُوَ عَمِلُ العَدُوِّ.

٥٠ عَيْنِ المُسْتَنَتِي مِنْهُ مَذْكَورًا:

- ١ ما دَخَلَ عُرْفَةَ الطَّيِّبِ لِلْمُخَصِّ إِلاَّ المَرِيضُ.
٢ ما كانَ فِي حَقِيبَتِي إِلاَّ دَقْتُرًا وَ قَلَمًا.
٣ ما رَأَيْنا فِي حَدِيقَةِ الحَيَواناتِ إِلاَّ الأَسَدَ.

- ٢ ما كانَ فِي حَقِيبَتِي إِلاَّ دَقْتُرًا وَ قَلَمًا.
٤ الحَيَواناتُ ما سَمِعَتْ صَوْتًا إِلاَّ صَوْتَ الصَّيادِينَ.

پاسخنامه تشریحی

گزینه ۳) ۱ ۲ ۳ ۴ ۱ مشکل کسانی که: مشکلة من، مشکل اَلَّذین (رد گزینه ۳) / فکر بسته دارند: لهم فِکْرٌ مُّغْلَقٌ (رد سایر گزینه‌ها) / دهانشان: فمهم (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / باز: مفتوح (رد

۲) ۱ ۲ ۳ ۴ ۲ در این عبارت مستثنی‌منه محذوف است و حصر وجود دارد. (فقط این کارگر دیروز به سر کارش رفت). بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «طعاماً»: مستثنی‌منه (مادر غذایی برای فرزندانش به‌جز نان نخرید).

گزینه ۳: «أموالاً»: مستثنی‌منه (فرزندان اموالی را از پدر بزرگ متوفی‌شان به ارث نبردند مگر باغ)

گزینه ۴: «كُلٌّ»: مستثنی‌منه (همهٔ خیابان‌ها به‌جز این خیابان به میدانی بزرگ منتهی می‌شود).

۳) ۱ ۲ ۳ ۴ ۳ «سَيُطَبَّكُ»: س + فعل مضارع ← مستقبل (آینده) بنابراین ترجمهٔ صحیح آن «به تو خواهد داد، می‌باشد نه «به تو بدهد». ترجمهٔ صحیح: چه تو نمی‌دانی پروردگارت به جای آن چه چیزی به تو خواهد بود.

۴) ۱ ۲ ۳ ۴ ۴ پرسیدم: سألت (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / از پزشک (معرفه است): من الطیب (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / چگونه می‌بینی: کیف تری (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / شرف شفا یافتن: علی و شک الشفاء (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / او را ... می‌بینم (رد گزینه ۳)

۵) ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ صورت سؤال کلمات صحیح را برای جاهای خالی می‌خواهد.

قیمت‌های کالاها بالا رفته (افزایش یافتند) و مردم از حکومت خواستند که آن‌ها را کم کند.

بنابراین گزینه ۳، کاملاً صحیح است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

در گزینه ۱: فعل یزداد که مفرد مذکر است برای قیمة که مفرد مونث است نامناسب می‌باشد.

در گزینه ۲: ثمن مذکر و فعل کثرت مونث است و مطابقت ندارد.

در گزینه ۴: نقود جمع غیر عاقل است که با آن مانند مفرد مونت رفتار میکنیم پس فعل یرتفع نامناسب می‌باشد.

۶) ۱ ۲ ۳ ۴ ۶ زیرا در این گزینه «اسلوب حصر» است.

گزینه‌های دیگر اسلوب استثناء هستند و دارای «مستثنی‌منه» می‌باشند.

۷) ۱ ۲ ۳ ۴ ۷ نُؤَجَّلُ: به تأخیر اندازیم / نُعَجَّلُ: عجله کنیم.

۸) ۱ ۲ ۳ ۴ ۸ «لَا يُقَالُ» فعل متعدی مجهول، و استثناء در اینجا از نوع مُفْرَعٌ است و چون اسم بعد از إِلَّا در واقع نائب فاعل جمله است، باید مرفوع و به‌صورت «أَلْحَقُّ» باشد.

۹) ۱ ۲ ۳ ۴ ۹ ترجمهٔ گزینهٔ درست: «همهٔ دانش‌آموزان به‌خوبی متن‌های عربی را می‌خوانند به‌جز سعید».

إِلَّا، ادات استثناء است، كُلُّ الطَّلَابِ، مستثنی‌منه و «سعیداً» مستثنی است.

اما در گزینه‌های دیگر «إِلَّا» ادات حصر که حالت اختصاص و حصر به مستثنی می‌دهد، و مستثنی‌منه در آنها حذف شده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: «یکی از روزها پدرم گفت: جز حق را نگو حتی اگر علیه خودت باشد».

«الحق» مستثنی است و مستثنی‌منه حذف شده است.

گزینه ۳: «عقاد زیبایی را تنها در آزادی می‌دید».

«الحرّیة» مستثنی است و مستثنی‌منه حذف شده است.

گزینه ۴: «برای همین با وجود شرایط سختش جز شادابی و فعالیت نمی‌بینیم».

«النشاط، مستثنی و مستثنی‌منه حذف شده است».

۱۰) ۱ ۲ ۳ ۴ ۱۰ زیرا اگر مستثنی‌منه وجود داشت، مستثنی منصوب می‌شد.

دلیل دیگر اینکه فعل عبارت لازم است و نیاز به فاعل دارد و فاعل قبل إِلَّا ذکر نشده پس نقش ها قبل إِلَّا کامل نیست پس مستثنی مفرغ است.

۱۱) ۱ ۲ ۳ ۴ ۱۱ گزینهٔ دوم نمی‌تواند حصر باشد و فقط اسلوب استثناء است؛ زیرا مستثنی‌منه در آن ذکر شده است (آثار). سایر گزینه‌ها همگی دارای اسلوب حصر هستند.

۱۲) ۱ ۲ ۳ ۴ ۱۲ بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «وَعَاءٌ» نادرست است چون مضاف‌الیه کسره می‌گیرد (وعاء)

گزینه ۲: «بُضِيقٌ» نادرست است چون فعل معلوم با فتنحه شروع می‌شود. (بُضِيقٌ)

گزینه ۳: «جَمَلٌ» نادرست است چون با توجه به معنی مجهول است و باید «جَمِلٌ» باشد.

۱۳) ۱ ۲ ۳ ۴ ۱۳ ترجمهٔ عبارت: برخی افراد برای کم کردن دردهای جسمی و روحی‌شان به استفاده از داروها پناه می‌برند. بدون توجه به ضررهای آن داروها، چراکه بسیاری از آنها باعث زیاد شدن نسبت مواد غیرمجاز در بدن می‌شوند.

کم کردن، کاهش ≠ زیاده: زیاد کردن، افزایش

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «الجسمیة: جسمی / النفسیة: روحی

گزینه ۲: استفاده: استفاده / الانتباه: توجه

گزینه ۳: مَضْرَبَات: ضررها / غير الْمَسْمُوحَةِ: غیرمجاز

۱۴) ترجمه عبارت: «خانواده‌ها برای فرزندان اسم‌هایی می‌گذارند که دوست دارند و خاطرات خاص خودشان را در مورد آنها دارند»، ترجمه گزینه درست: می‌نامد، آنها را دوست دارند.
سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: می‌نامند، آنها را دوست دارد.

گزینه ۲: می‌نامیم، آنها را دوست داریم.

گزینه ۴: می‌نامد، آنها را دوست دارند.

نکته: فعل در ابتدای جمله و قبل از فاعل اسم ظاهر به صورت مفرد می‌آید.

«العوائل» جمع مکسر است و فعل برای آن مؤنث می‌آید، فعل دوم به صورت جمع می‌آید.

۱۵) تصحیح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: عقاد تنها بر خودش اعتماد کرد زیرا که خانواده‌اش نتوانستند او را برای کامل کردن تحصیلاتش به قاهره بفرستند.

گزینه ۳: نوشیدن سه لیوان شیر ما را از کلسیمی که در بدن به آن نیاز داریم، بی‌نیاز می‌کند.

گزینه ۴: همه دوستانم به جشن تولدم آمدند جز یکی از آنان.

۱۶) تصحیح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: عقاد زیبایی را جز در آزادی نمی‌دید.

گزینه ۲: پرندگان لانه‌شان را در جایی دور از حیوانات درنده می‌سازند.

گزینه ۳: گاهی صحنه‌های ترسناکی در زندگی مان می‌بینم، پس این صحنه‌ها جزئی از حقیقت‌های دلخراش شده است.

۱۷) در تمام گزینه‌ها مستثنی‌منه قبل از «الّا» آمده است ولی در گزینه ۳ قبل از «الّا» جمله کامل نیست و «قصیده» مفعول است که بعد از «الّا» آمده است.

۱۸) حرکت درست کلمه: صَحْفی

عقاد ادیب، روزنامه‌نگار، اندیشمند و شاعر مصری است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: من مطمئنم که هر نویسنده‌ای ناپلئون را با ویژگی‌هایی که شباهتی به ویژگی‌های دیگران ندارد، توصیف کرده است.

گزینه ۳: امکان ندارد که تجربه یک شخص بیش از ده سال باشد.

گزینه ۴: خانواده‌اش نتوانستند که او را برای کامل کردن درشش به قاهره بفرستند.

۱۹) العنايه و الاهتمام هردو به معنای توجه و رسیدگی است.

گزینه ۱: یبنی: می‌سازد / یَکْبُرُ: بزرگ می‌شود

گزینه ۲: أنفع: سودمندتر / أهم: مهم‌تر

گزینه ۳: أَصْبَحَ: شد / صَارَ: شد

۲۰) زیرا نقش‌های جمله، قبل الّا کامل است پس مستثنی، مفرغ نیست و باید منصوب باشد.

لَمْ یَكُنْ، لِلانسانِ، وَاجِبٌ، الّا الاجتهاد

از افعال خبر مقدم یَكُنْ اسم مؤخر لَمْ یَكُنْ

ناقصه (از نوع شبه جمله)

۲۱) ترجمه عبارت: «آنها با توکل به خداوند و به امید پیروزی‌شان در راه خدا جهاد می‌کنند».

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «یُجاهدون» معلوم و از باب مفاعله است.

گزینه ۲: «مَتَوَكِّلِينَ» اسم فاعل است.

گزینه ۳: «اللّه» مضاف‌إلیه است.

۲۲) ترجمه گزینه درست: در زندگی بزرگان آزادی و شادابی و فعالیت می‌بینیم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: مرد سخن دوستش را قطع کرد و راهش را ادامه داد. (فَطَعَ ≠ وَاضَلَّ)

گزینه ۳: شرایط زندگی‌اش سخت بود زیرا که او راه سختی را برای ادامه زندگی انتخاب کرد. (صَعِبَةٌ = قَاسِيَةٌ)

گزینه ۴: بشر پژوهشگر در علوم جدید شد پس در همه زمینه‌های علمی و غیرعلمی پیشرفته شد. (أَصْبَحَ = صَارَ)

۲۳) ۱- کتابان علمیان ← مستثنی و منصوب (اگر «الّا» را حذف کنیم نقش مفعول می‌گیرد) پس باید به صورت منصوب بیاید. یعنی (کتابین علمیین)

۲- المؤمنین المخلصین ← مستثنی و مرفوع (مرفوع به اعراب فاعل است) پس باید به صورت «المؤمنون المخلصون» بیاید.

۳- صدیقیک الناجحین ← مستثنی و مرفوع به اعراب فاعل ← پس باید به صورت «صدیقاک الناجحان» بیاید.

توجه: در گزینه ۴ «ذکریات اُسرتها» مستثنی تام است و مستثنی تام در همه حالات منصوب می‌باشد، اما در این جا «ذکریات» چون جمع مؤنث سالم است به جای (سَـ)، (سَـ) می‌گیرد و منصوب به اعراب فرعی است.

- ۲۴) در گزینه ۲، مستثنی منه (صوتاً) حذف شده است، پس إلاً معنای حصر و اختصاص دارد. از خانهٔ همسایه مان تنها صدای پرندگان شنیده می‌شود. در گزینه‌های دیگر مستثنی منه حذف نشده است، پس إلاً از نوع «استثناء» است.
ترجمهٔ سایر گزینه‌ها:
- گزینه ۱: آنگاه که به فرشتگان گفتیم بر آدم سجده کنید، پس همه جز ابلیس سجده کردند.
گزینه ۳: مجاهدین سلاحی جز ایمان به خدا ندارند.
گزینه ۴: جوانان جز آنان که به بدست آوردن تجربه‌ها اهمیت می‌دهند، به عاقبت کارهایشان فکر نمی‌کنند.
- ۲۵) «پایتخت ساسانیان در کجا واقع شده است؟ نزدیک بغداد»
نکته: در این سوالات هم باید مورد سوال با جواب متناسب باشند و هم جمله‌ها به صورت درست بیان شده باشند.
بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه ۱: کلمه استفهام درست به کار رفته است اما شکل جمله درست نیست؛ هم سوال و هم جواب «اول شخص» است که نادرست است.
گزینه‌های ۲ و ۳، کلمه استفهام متناسب با پاسخ نیست.
- ۲۶) در اسلوب استثناء بیان شده است یعنی در آن مستثنی منه وجود دارد که از آن کسی یا چیزی استثناء شده است. (الطالب النادم) از «الطلاب» استثناء شده است) بررسی سایر گزینه‌ها:
- در سایر گزینه‌ها مستثنی منه وجود ندارد و این جمله‌ها در اسلوب حصر بیان شده‌اند.
گزینه ۲: دانش آموز اخلاص گر فقط انشاء همکلاسی‌هایش را شنید.
گزینه ۳: دوست دارم فقط انشائی تحت عنوان «در محضر معلم» بنویسم.
گزینه ۴: معلم فقط به دانش آموز آگاه در نوشتن انشا کمک می‌کند.
- ۲۷) هر چند تمام گزینه‌ها منفی هستند، ولی در این گزینه مستثنی منه به صورت (من شیء) ذکر شده (برخلاف تمام گزینه‌های دیگر که حصر هستند و تأکید دارند). ترجمه: دانشجویان دختر از چیزی به غیر از گناهشان نمی‌ترسند! پس تأکید کمتر است.
نکته: اگر بعد از «إلاً» یعنی مستثنی، به صورت جار و مجرور بیاید، اصولاً مستثنی منه هم به صورت جار و مجرور قبل از «إلاً» می‌آید.
- ۲۸) در عبارت گزینه ۲، مستثنی منه (صحیفَةً) حذف شده است و در جمله اسلوب حصر وجود دارد.
امروز جز روزنامهٔ ورزشی نخواندم.
ترجمهٔ گزینه‌های دیگر:
- گزینه ۱: سلاحی جز سلاح علم و عمل نداریم.
گزینه ۳: جز یک کودک، کودکان را در باغ ندیدند.
گزینه ۴: میراث با ارزشی جز اخلاق پسندیده نداریم.
- ۲۹) ترجمهٔ گزینهٔ پاسخ: حاجیان برای رفتن به مکهٔ مکرمه سوار هواپیما می‌شوند. اَلْمَكْرَمَةُ شکل صحیح است، چون اینجا معنای اسم مفعول دارد.
ترجمهٔ گزینه‌های دیگر:
- گزینه ۱: اعمال حج را سال گذشته با خانواده‌ام به انجام رساندم.
گزینه ۳: آیا دیر به جشن می‌رسیم.
گزینه ۴: کارمندی را می‌شناسم که همهٔ قرآن کریم را حفظ کرده است.
- ۳۰) ترجمه و بررسی گزینهٔ درست: «جز منابع را نخواندم»
جمله با فعل منفی شروع شده است و مستثنی منه «شیئاً» حذف شده است؛ بنابراین اسلوب حصر و اختصاص به کار رفته است.
بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه ۲: هر چشمی روز قیامت گریان است جز سه چشم. (كُلُّ مستثنی منه / ثلاث: مستثنی)
گزینه ۳: عقاد درس خواندنش را در دبیرستان ادامه نداد. (اسلوب استثناء یا حصر وجود ندارد).
گزینه ۴: خداوند گناهان را می‌آمرزد جز شرک به خداوند. (الدَّنُوب: مستثنی منه / الشَّرْكَ: مستثنی)
- ۳۱) در این گزینه «مثل» مستثنی است، ولی در عبارت قبل از آن، یعنی «فلا يُجْزَى» مستثنی منه دیده نمی‌شود، بنابراین اسلوب حصر به کار رفته است. (هرکس کاری بد انجام دهد پس جز مانند آن مجازات نمی‌شود).
بررسی سایر گزینه‌ها:
- در سایر گزینه‌ها (أحداً، حیوان و الطَّالِب) مستثنی منه هستند، بنابراین اسلوب استثناء دیده می‌شود.
- ۳۲) ترجمه: «کسی جز دو کودک کوچک به پیرمرد سلام نکرد»
مستثنی منه «أحدٌ» حذف نشده است؛ بنابراین مستثنی باید منصوب باشد.
بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه ۲: پسرهای شلوغ
گزینه ۳: دو دختر زیبا
گزینه ۴: جوانی
- ۳۳) جمله منفی است و قبل از «إلاً» اسم جمع یا اسم عام نکره‌ای هم وجود ندارد که مستثنی منه حساب شود. «امروز از دستور خدا محفوظ نمی‌ماند مگر کسی که [خدا] به او رحم کند»
پس اسلوب جمله «حصر یا اختصاص» است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: جمله مثبت است و نمی‌تواند حصر باشد. (هر نعمتی از بین رفتنی است به جز نعمت اهل بهشت)

گزینه ۳: «المسؤولون» و مستثنی‌منه است، پس اسلوب استثناء است نه حصر!

گزینه ۴: «الطُّلاب» مستثنی‌منه است.

۳۴) ۱ ۲ ۳ ۴
گزینه ۲: «قطرات» اسم نکره‌ای است که مستثنی‌منه واقع شده است و پس از آن جمله وصفیه آمده است.

ترجمه عبارت: اقدام به جمع کردن قطره‌هایی که از لیوان به پایین فرود می‌آمد کردم جز دو قطره.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: مستثنی‌منه همراه با صفت آمده است.

شاعر حاکمان ظالم را جز یکی از آنها که اسمش را فراموش کرده بود، ستود.

گزینه ۲: مستثنی‌منه (عجوزاً) نکره است، ولی جمله فعلیه پس از آن بعد از حرف «ف» آمده است، پس جمله وصفیه نیست.

اگر با پیرمردی روبرو شدی پس بر او سلام کن، مگر کسی که از تو دور باشد و تو را نشنود.

گزینه ۴: مستثنی‌منه (اصدقائی) همراه با صفت آمده است.

دوستان قدیمی‌ام جز چهار تا از آنان را دیدم.

۳۵) ۱ ۲ ۳ ۴
ترجمه عبارت: پس چه بسا کتابی که خواننده برای خواندنش تلاش می‌کند ولی از آن فائده‌ای نمی‌برد.

ترجمه گزینه درست: بعضی کتاب‌ها هیچ فایده‌ای برای خواننده ندارند.

سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: همه کتاب‌ها برای انسان مفیدند.

گزینه ۳: کتاب هیچ فایده‌ای ندارد مگر آنکه خواننده در خواندنش تلاش کند.

گزینه ۴: بعضی کتاب‌ها برای خواننده مفیدند حتی اگر خواننده برای فهمیدن عبارت‌هایش تلاش نکند.

۳۶) ۱ ۲ ۳ ۴
ترجمه عبارت: «بی شک تعیین حد و حدود در انتخاب کتاب‌ها مانند تعیین حدود در انتخاب غذاست، و هر دو جز برای کودک و مریض نیست»

ترجمه گزینه درست: نباید برای کتاب‌هایی که می‌خوانیم حد و حدودی بگذاریم.

سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: باید برای آنچه از کتاب‌ها می‌خواهیم بخوانیم، حد و حدود بگذاریم.

گزینه ۲: کتاب خواندن برای کودکان و یا بیماران مجاز نیست.

گزینه ۴: تعیین حد و حدود برای انتخاب کتاب و غذا برای کودکان و بیماران جایز نیست.

۳۷) ۱ ۲ ۳ ۴
صورت سؤال، گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن حصر باشد. در این عبارت قبل از «إلا» مستثنی‌منه نداریم، پس اسلوب حصر وجود دارد. ترجمه: «هدف نوبل از اختراع دینامیت، فقط سازندگی و آبادانی بود»

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «الآخرین» مستثنی‌منه است و اسلوب حصر نداریم. (این فیزیکدان در کشف این ماده به دیگران توجه نکرد به جز یک دانشمند)

گزینه ۲: «المشاکل» مستثنی‌منه است و اسلوب حصر نداریم. (مشکلات، اراده دانش‌آموز را در انجام تکالیفش ضعیف نکرد به جز آخری)

گزینه ۳: «کل» مستثنی‌منه است و اسلوب حصر نداریم. (نیکوکار ثروتش را برای هرکسی که ادعا می‌کند به آن احتیاج دارد نمی‌بخشد به جز خانواده‌اش)

۳۸) ۱ ۲ ۳ ۴
در سایر گزینه‌ها مستثنی‌منه داریم؛ پس اسلوب استثناء وجود دارد، اما در گزینه ۳، مستثنی‌منه حذف شده است و اسلوب حصر داریم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «أحد» مستثنی‌منه است.

گزینه ۲: «الجوائز» مستثنی‌منه است.

گزینه ۴: «الفاکة» مستثنی‌منه است.

۳۹) ۱ ۲ ۳ ۴
در این گزینه اسلوب استثناء وجود دارد. «لنهی» مستثنی و مستثنی‌منه آن «أعمال» است.

ترجمه گزینه: «مادر کارهای فرزندان را زیر نظر نداشت (مراقبت نکرد) به جز بازی‌های بسیار آنها را»

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: فقط مدیر از سخنان دانش‌آموزان تعجب کرد.

گزینه ۳: در بین درختان جنگل فقط صدای لبلب شنیده می‌شود.

گزینه ۴: فقط صاحب اخلاق نیکو حقیقت زندگی را شناخت.

۴۰) ۱ ۲ ۳ ۴
در صورتی که قبل از «إلا» مستثنی‌منه ذکر نشده باشد، ساختار و اسلوب حصر تشکیل می‌شود. در این گزینه مستثنی‌منه محذوف است و اسلوب حصر وجود دارد.

ترجمه گزینه: فقط آنچه که در نهایت سبب پیشرفت تو می‌شود، شأن و مقامت را تغییر خواهد داد»

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: مستثنی‌منه محذوف و اسلوب حصر است. (در روزهای تحصیلی فقط نصیحت‌های باارزش معلم‌هایمان را به یاد می‌آوریم.)

گزینه ۲: مستثنی‌منه و اسلوب حصر است. (بر ضد ستم و ستمگران در جهان فقط مؤمنان انقلاب می‌کنند.)

گزینه ۳: مستثنی‌منه است و مستثنی‌منه آن «أعمال» و اسلوب استثناء است. (گمان نکن که کارهای تو بهترین کارهاست به جز آنچه به مردم سود می‌رساند.)

۴۱) ۱ ۲ ۳ ۴
در این جمله «القوم» نقش فاعل دارد و به منظور حصر و اختصاص به کار رفته است و جمله قبل از «إلا» بدون مستثنی‌منه آمده است و اسلوب حصر است.

ترجمه گزینیه: «فقط گروه کافران از رحمت خدا ناامید می شوند».

سایر گزینه‌ها: به ترتیب «الأدب، علیاً و أحد» مستثنی هستند و کلمات «كُلّ شیء، ضمیر بارز «واو» در فازوا و «أحد» مستثنی‌منه هستند.

۴۲) ۱ ۲ ۳ ۴ در این گزینه «إلا» داریم و ادات استثناء است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «ألا: آگاه باش»

گزینه ۲: «ألا یحاکي: آن لا یحاکي»

گزینه ۳: «ألا یكذبوا: آن لا یكذبوا»

ادات استثناء نمی‌باشند.

۴۳) ۱ ۲ ۳ ۴ در این گزینه مستثنی‌منه نیامده است، بنابراین اسلوب حصر خواهیم داشت. (زندگی در این دنیا فقط خیالی گذراست).

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «الإنسان»: مستثنی‌منه.

گزینه ۲: «عملاً»: مستثنی‌منه.

گزینه ۴: «شیئاً»: مستثنی‌منه.

۴۴) ۱ ۲ ۳ ۴ در این گزینه مستثنی‌منه نیامده است، بنابراین «إلا» به معنی فقط خواهد بود یعنی اسلوب حصر وجود دارد.

ترجمه گزینیه: «از قدرت پرواز با سرعت در شب فقط خفاش‌ها بهره‌مند هستند».

در سایر گزینه‌ها اسلوب استثناء وجود دارد، بنابراین «إلا» به معنی فقط نخواهد بود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «دوستانم آن لباس‌ها را از اصفهان خریدند به جز یکی از آنها را».

گزینه ۳: «ای دانش‌آموزانم در زندگی چیزی به جز شناخت خودم را نمی‌خواهم».

گزینه ۴: «در امتحان آخر سال کسی موفق نشد به جز دو دانش‌آموز».

۴۵) ۱ ۲ ۳ ۴ در این عبارت با حذف ادات «إلا» جمله‌ای کامل و بامفهوم ایجاد نمی‌شود. بنابراین حصر نداریم و اسلوب استثناء وجود دارد. در سایر گزینه‌ها اسلوب حصر داریم.

۴۶) ۱ ۲ ۳ ۴ مستثنی‌منه خبر «لا»ی نفی جنس است. «موجود» حذف شده است.

ترجمه: «هیچ خدایی جز خداوند یکتا نیست».

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «هر ظرفی با آنچه در آن قرار داده می‌شود تنگ می‌شود جز ظرف دانش. (كُلّ: مستثنی‌منه)»

گزینه ۲: «به چیزی از دانش او احاطه پیدا نمی‌کنند، جز آنچه که او بخواهد. (شیء: مستثنی‌منه)»

گزینه ۴: «بی‌شک تو را هیچ سلطه‌ای بر بندگان من نیست، جز آنکه از تو پیروی کند. (عبادی: مستثنی‌منه)»

۴۷) ۱ ۲ ۳ ۴ مستثنی‌منه که نقش فاعلی داشته است، «شیء» حذف شده است.

ترجمه عبارت: در زندگی فقط آنچه آن را می‌کاریم به دردمان می‌خورد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: «کسی جز خدا هنگام مشکلات به یاد آورده نشد. (أحد: مستثنی‌منه)»

گزینه ۳: «مادران اجازه رفتن به سفر را نمی‌دهند به جز مادرم) (الأمهات: مستثنی‌منه)»

گزینه ۴: «پیامبران هدفی جز ارشاد و راهنمایی مردم نداشتند. (هدف: مستثنی‌منه)»

۴۸) ۱ ۲ ۳ ۴ جمله منفی و بدون مستثنی‌منه (یعنی حصر و اختصاص) است و از طرف دیگر اسمیه بودن جمله باعث شدت بیشتر تأکید می‌گردد.

ترجمه: «محمد (ص) فقط پیامبری است که قبل از او نیز پیامبرانی آمده‌اند».

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های ۲ و ۴: منفی بودن و مستثنی‌منه نداشتن (یعنی حصر) تنها جنبه تأکیدی این جملات است.

گزینه ۳: جمله مثبت است و تأکید آنچنانی ندارد.

۴۹) ۱ ۲ ۳ ۴ یَجْتَهُدُ / قَرَأَتْهُ

چه بسا کتابی که خواننده برای خواندنش تلاش کند، سپس از آن هیچ سودی برایش حاصل نشود.

ترجمه گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «با وجود شرایط سختش، در زندگی‌اش جز شور و نشاط نمی‌بینیم».

گزینه ۳: «اگر نگاه دلفین‌ها به کوسه بیفتد، به سرعت دورش جمع می‌شوند».

گزینه ۴: «هرکس از شما فردی را دید که به پراکنده شدن دعوت می‌کرد، پس او مزدور دشمن است».

۵۰) ۱ ۲ ۳ ۴ در گزینه ۴، جمله با نفی آغاز شده است، ولی مستثنی‌منه (صوتاً) حذف نشده است.

حیوانات صدایی جز صدای شکارچیان را نشنیدند.

در گزینه‌های دیگر مستثنی‌منه حذف شده است و اسلوب حصر به کار رفته است.

گزینه ۱: «جز بیمار کسی برای معاینه وارد اتاق پزشک نشد».

گزینهٔ ۲: در کیفم جز یک دفتر و خودکار نبود.
گزینهٔ ۳: جز شیر را در باغ وحش ندیدم.

پاسخنامه کاپری

۱	۱	۲	۳	۴
۲	۱	۲	۳	۴
۳	۱	۲	۳	۴
۴	۱	۲	۳	۴
۵	۱	۲	۳	۴
۶	۱	۲	۳	۴
۷	۱	۲	۳	۴
۸	۱	۲	۳	۴
۹	۱	۲	۳	۴
۱۰	۱	۲	۳	۴
۱۱	۱	۲	۳	۴
۱۲	۱	۲	۳	۴
۱۳	۱	۲	۳	۴

۱۴	۱	۲	۳	۴
۱۵	۱	۲	۳	۴
۱۶	۱	۲	۳	۴
۱۷	۱	۲	۳	۴
۱۸	۱	۲	۳	۴
۱۹	۱	۲	۳	۴
۲۰	۱	۲	۳	۴
۲۱	۱	۲	۳	۴
۲۲	۱	۲	۳	۴
۲۳	۱	۲	۳	۴
۲۴	۱	۲	۳	۴
۲۵	۱	۲	۳	۴
۲۶	۱	۲	۳	۴

۲۷	۱	۲	۳	۴
۲۸	۱	۲	۳	۴
۲۹	۱	۲	۳	۴
۳۰	۱	۲	۳	۴
۳۱	۱	۲	۳	۴
۳۲	۱	۲	۳	۴
۳۳	۱	۲	۳	۴
۳۴	۱	۲	۳	۴
۳۵	۱	۲	۳	۴
۳۶	۱	۲	۳	۴
۳۷	۱	۲	۳	۴
۳۸	۱	۲	۳	۴
۳۹	۱	۲	۳	۴

۴۰	۱	۲	۳	۴
۴۱	۱	۲	۳	۴
۴۲	۱	۲	۳	۴
۴۳	۱	۲	۳	۴
۴۴	۱	۲	۳	۴
۴۵	۱	۲	۳	۴
۴۶	۱	۲	۳	۴
۴۷	۱	۲	۳	۴
۴۸	۱	۲	۳	۴
۴۹	۱	۲	۳	۴
۵۰	۱	۲	۳	۴